

LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Hårde tider

Det er ikke finanskrisisen skyld det hele.

Vi skal nok også medregne en god del overmod, urealistiske forretningsplaner og almindeligt sportshype, mens triste nyheder fra erhvervssektionerne også begynder at gøre indhug i den kommercielle del af idrætsverdenen.

Det er en smule tragikomisk, at selskabet bag et af dansk elitehåndbolds flagskibe, Ikast-Brande EH, i løbet af et par hurtige novemberdage måtte skille sig af med håndboldholdet, der ikke havde andet valg end at lade sig redde i ly for finansstormvejret hos fodboldklubben FC Midtjylland.

Mens Hedens håndbolddamer trækker i sort, kører det gamle selskab foreløbig videre under det nye navn, HIO Property Invest, der nu blot er endnu et i rækken af kriseramte danske ejendomselskaber. Knap to år efter, at håndboldklubben søgte at sprede risikoen fra den sportslige udvikling ved at stifte et investeringsselskab, førte investeringsselskabets manøvrer til tabet af håndboldklubben.

Som det vil fremgå af dette nyhedsbrev, har også andre professionelle håndboldklubber mere end svært ved at honorere de stigende krav til indtjening i en branche, hvor interessen synes at være let aftagende.

Akkurat samme tendens viser sig i boomporten golf, hvor antallet af ambitiøse projekter synes at have overhalet den reelle interesse og købedygtighed hos

fortsættes...

Indhold:

- Fortsat overforbrug i håndboldklubber
- Bog går bag om en succeshistorie
- Fredericia HK budgetterede til kanten
- Håndboldens stærke traditioner
- Mister håndbolden grebet i hallerne?
- Anmeldelse: Idrætsjuristen 2007
- Anmeldelse: Kroppskultur

Foto: Poffoto/Carsten Snejbjerg

FCK's Nadine Krause. FCK hører blandt håndboldens økonomiske dukse. Andre har det svært.

Fortsat overforbrug i danske håndboldklubber

Trods stigende omsætning bruger de danske håndboldligaklubber fortsat mere, end de får ind. DHF's skærpede økonomiske krav er ikke slået fuldt igennem, og forude lurer det største negative driftsresultat nogensinde.

Af senioranalytiker Rasmus K. Storm, Idan

Den skærpede sportslige konkurrence i de to danske håndboldligaer betyder en skærpet økonomisk konkurrence mellem klubberne om at tilvejebringe de fornødne midler til spillerinvesteringer. Så selv om omsætningen i håndboldligaen fortsat stiger, har klubberne stadig problemer med at balancere driften.

Idans gennemgang af ligaklubbernes regnskaber viser, at omsætningen i de bedste danske herre- og dameklubber er steget fra over 12 mio. kr. pr. klub i gennemsnit i 2005/2006 til 14,6 mio. kr. i gennemsnit i 2006/2007 (se figuren på næste side).

Men klubbernes seneste årsregnskaber dokumenterer, at den skærpede konkurrencesituation samtidig får klubberne til at skruer højt op for udgifterne i forhold til de reelle indtægter.

Gennemsnitligt set er underskuddet for klubberne ganske vist skrumpet fra

260.000 kr. til 120.000 kr. siden årsregnskaberne for 2005/2006, men det skyldes primært enkelte klubbens store overskud. Lidt under hver tredje af de danske liga-klubber har stadig underskud på driften, mens godt halvdelen kommer ud med mindre overskud.

Stabilitet blandt de store klubber

I feltet af de økonomisk mest stabile klubber finder man blandt andet Skjern Håndbold og Viborg, der sammen med FCK Håndbold er blandt ligaernes økonomiske dukse.

Med en omsætning på over 40 mio. kr. og et overskud på næsten 1,2 mio. kr. efter skat er Viborg godt kørende. I 2007/2008-regnskabet er klubbens omsætning steget til mere end 53 mio. kr., og selvom driften udviste et underskud på én mio. kr. i 2007/2008, har en nylig aktieudvidelse på 52,7 mio. kr. lagt en meget solid bund.

fortsættes...

golfspillerne. Man må håbe for sporten, at de aktuelle sammenbrud i store golfbane-projekter ikke ødelægger sportens positive aura og tiltrækningskraft.

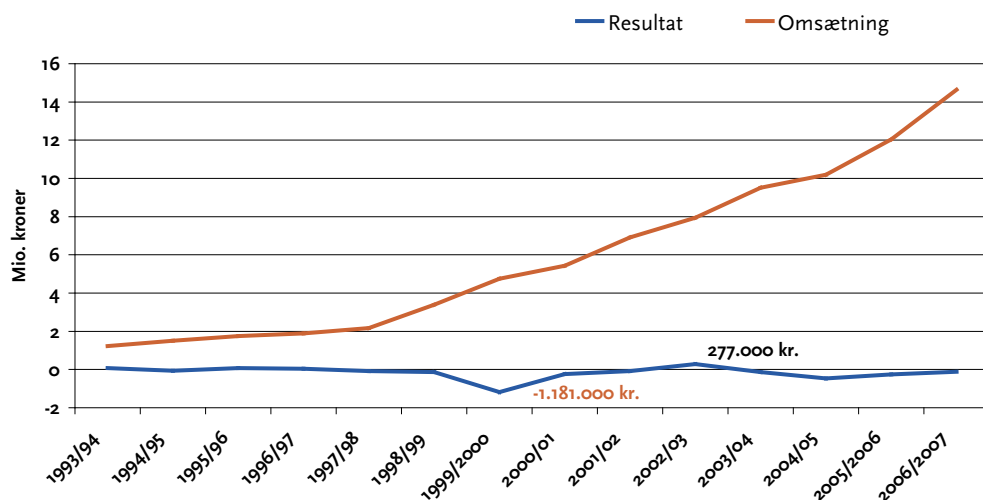
Det kan gå uventet stærkt, når trenden vender.

På positivsiden kommer finanskrisen til at betyde, at kun de mest bæredygtige projekter på områder som professionel sport, golf, wellness og fitness, multiarenaer og andre af tidens hypede områder overlever i de kommende år. Det er ikke kun af det onde, for en anelse realisme i forhold til begrebet 'oplevelsesøkonomi' har længe været tiltrængt. Også inden for oplevelsesøkonomien skal der være en rimelig balance mellem indtægter og udgifter.

Desuden har vi jo stadig et fænomen at falde tilbage på, som ellers længe har været dømt i krise: Nemlig foreningslivet baseret på lyst og engagement hos den enkelte.

Uanset, hvor mange kommercielle idrætsprojekter der ramler sammen i de kommende magre år, vil lysten og engagementet stadig holde liv i idræts- og fritidstilbud i hver en flække. Sandsynligvis er det mere værd for livskvaliteten i det danske samfund end alle de milliarder, der fordampes på finansmarkederne i disse uger.

Håndboldligaklubbernes nøgletal, gennemsnit pr. klub

Mens omsætningen i håndboldens ligaklubber er steget markant siden midten af firserne, kniber det fortsat med at klubberne til at løbe rundt. I regnskabsåret 2006-2007 endte med et gennemsnitligt underskud på 120.000 kr. i landets klubber. I 2007-2008 kan underskuddet stige markant.

Den positive udvikling finder man også i FCK Håndbold, der med investeringen i Anja Andersens drømmehold fra Slagelse ligner en fremtidig storklub på både herre- og damesiden. Med løbende forstærkninger vil FCK Håndbold nok også kunne klare sig langt i de europæiske turneringer.

Tilførsel af kapital er nødvendig

De gode eksempler til trods synes flere klubber at have problemer. Eksempelvis kommer Team Tvis Holstebro ud med et mindre overskud på 14.000 kroner i 2006/2007, men har i slutningen af 2006 optaget lån i form af ansvarlig lånekapital for at leve op til DHF's økonomiske krav. Efterslæbet kommer som følge af et underskud på 650.000 kr. i 2005/2006 og andre underskud i de foregående sæsoner. I alt er der tilført 2,1 mio. kr. i ansvarlig lånekapital.

Også Århus GF har haft vanskeligheder. Her er der i 2006/07 tilført kapital på en mio. kr. i form af et lån på særlige vilkår. Desuden er sket en aktieudvidelse på 500.000 kr., så egenkapitalen er styrket. Uden disse tilførsler af midler kunne Århus GF formentlig ikke blive godkendt som kontraktklub. Ifølge det seneste koncernregnskab fra Århus Elite udgør klubbens egenkapital 0,8 mio. kr. pr. 30. juni 2008. Derfor har Århus Elite A/S stillet ansvarlige lån på 1,8 mio. kr. til rådighed for selskabet.

Københavnske helte i vanskeligheder

Det nye skud på stammen i herrernes liga, Ajax Heroes, synes at være i store økonomiske vanskeligheder. Klubben har betydelig gæld, og selskabet undgår alene

et større underskud i 2006/2007 på grund af regulering af udskudt skat. Med en nedrykning til 1. division ved afslutningen af 2006/2007-sæsonen har det også af økonomiske grunde været vigtigt at sikre sig oprykning til landets bedste række. På den anden side ville en stille og rolig afvikling af gælden i 1. division måske være en bedre løsning for københavner-klubben, der har haft underskud på driften alle år siden 2000, og som i 2005/2006 måtte indgå aftaler med kreditorer for at undgå økonomisk kollaps. Uden en tilførsel af ansvarlig lånekapital ville klubben ikke kunne tegne kontrakter.

Heroverfor står Team Esbjerg Håndbold A/S, der i 2006/2007 har det næststørste underskud af alle klubber med et tab på to mio. kr. efter skat. En stor del af aktiekapitalen er derved tabt. Denne er dog retableret i 2007/2008 gennem en aktieudvidelse. Klubbens drift i denne sæson viser samtidig et mindre overskud.

SK Aarhus har med mere end en fordobling af lønbudgettet fra godt to mio. kr. til 5,3 mio. kr. skabt sig et betydeligt underskud og tabt en stor del af egenkapitalen. I alt lander Århus-klubben på lidt over 1,6 mio. kr. i minus efter skat i 2006/2007. For at stabilisere forretningen og sikre overlevelse i den bedste række har klubben fået tilført i alt 2,4 mio. kr. i aktiekapital – 900.000 i regnskabsåret og 1,5 mio. siden da.

Aalborg DH som 'topscorer'

Topscoreren rent underskudsmæssigt er dog Aalborg DH, der endnu engang præsenterer et dårligt regnskab, denne

fortsættes...

NYT FRA IND- OG UDLAND

Syv timers idræt til alle børn

Alle børn og unge bør have tilbud om mindst syv timers idræt eller anden leg og fysisk aktivitet i skoler, institutioner og foreninger, mener DGI og DIF, som har rejst forslaget i Kulturministeriets breddeidrætsudvalg.

Forslaget skal bl.a. være et svar på det frafald, som typisk sætter ind i teenage-årene. Det er udformet efter engelsk inspiration, hvor regeringen har gjort fem timers idræt til en målsætning.

På DGI's årsmøde den 8. november i København pegede DGI's formand, Søren Møller, herudover på fem andre forslag, der kan være med til styrke breddeidrætten i Danmark:

- Der bør etableres et partnerskab mellem stat, kommuner og idrætsorganisationer om 'idræt for hele Danmark', der gør en målrettet indsats for målgrupper med ringe idrætstilknøytning.

- Regeringens kvalitetsreform skal udmøntes i bedre idrætsfaciliteter, skolegårde, gymnastiksale og mindre decentrale anlæg.

- Idrætsorganisationerne skal have nyt fokus på ungdomsarbejde.

- Arbejdspladsernes skal være med til at sikre fysisk aktivitet for medarbejderne.

- Idræt og motion skal ind i den kommunale planlægning.

DGI lægger luft til DIF

Efter sommerens omfavelse er forholdet mellem DIF og DGI kølet. På DGI's årsmøde i København var der kritik af DIF, efter at modstand i en række specialforbund anført af DBU tvang DIF's bestyrelse til at opgive fusionsaftalen med DGI.

I sin beretning krævede DGI's formand, Søren Møller, at DIF nu opgiver kravet om en enhedsorganisation og i stedet anerkender DGI som en ligeværdig partner, hvis der skal indgås nye samarbejdsrelationer mellem de to organisationer. Ifølge DGI viste fusionsaftalens hurtige skibbrud, at en ligeværdig fusion aldrig var den reelle målsætning i flere specialforbund.

Med udmeldingen lægger DGI luft til DIF's ønske om at intensivere samarbejdet som alternativ til den fastkørte fusion. I stedet vil DGI satse på at opbygge en tæt alliance med Dansk Firmaidrætsforbund.

DGI står dog ved de allerede aftalte samarbejdsprojekter om foreningsfitness og idræts-SFO'er, men nye samarbejdsaftaler med DIF bliver der ifølge Søren Møller ikke tale om, før DIF markerer, at man ikke ser DGI som mål for en overtagelse.

Ifølge DGI har forløbet desuden bekræftet, at der stadig hersker markante forskelle i idrætsopfattelsen mellem DGI og nogle af DIF's store specialforbund.

Krisetegn i dansk golf

Efter år med kraftig medlemsfremgang og stor vækst i antallet af golfanlæg over hele landet oplever dansk golf nu klare krisetegn på nogle af de nyanlagte anlæg.

Selskabet bag det eksklusive Ledreborg Palace Golf har indgivet konkursbegæring, da det ikke lykkedes at få en akkordaftale i stand. Medlemmerne af klubben på anlægget risikerer dermed at miste deres indskud på cirka 55.000 kr.

Det ser også skidt ud for de lidt over 700 medlemmer af Greve Golfklub, efter at selskabet bag anlægget, Greve Golf-drift A/S, tidligere på måneden indledte konkursbehandling. Endelig er fremtiden for Rømø Golf & Wellness usikker, efter at ejeren, Eurotrust, er gået i betalingsstandsning.

De seneste eksempler på golfcentre i krise er ikke enkeltstående. Flere steder i landet melder golfbaner og golfcentre om problemer med at tiltrække nok medlemmer til at sikre driften.

Dansk Golf Unions formand, Søren Clemmensen, advarer nu mod forhastede investeringer i nye anlæg.

"Vi kan konstatere, at udbuddet i øjeblikket er større end efterspørgslen og ser med en del bekymring på de mange nye anlæg. Vi kan tvivle på, om der med tiden vil være nye medlemmer nok," siger han til golfunionens hjemmeside.

gang på minus 7,5 mio. kr. i 2006/2007. Forretningen ser alt andet end sund ud, og er spillet på banen en afspejling af, hvad der sker på den økonomiske front, burde det ende med en nedrykning. Ejerne bag klubben har de seneste tre år tilført selskabet ansvarlig lånekapital for et tocifret millionbeløb for at dække hullerne. På intet tidspunkt har selskabet dog generet en indtægt, der bare tilnærmelsesvis gør det muligt at betale pengene tilbage. De forekommer at være tabt.

Endelig kan man fremhæve de alvorligere økonomiske vanskeligheder i Fredericia HK (læs også side 4), Horsens HK og Ikast-Brandes annoncerede underskud i 2007/2008 på mere end 20 mio. kr. Meget tyder på, at 2007/2008 dermed kan blive året, hvor den hidtidige rekord i samlet underskud fra 1999/2000 bliver slået.

Utilfredsstillende udvikling

Spiralen af negative driftsresultater er selv sagt yderst utilfredsstillende. Selvom det i det store hele er vanskeligt at sammenligne håndboldklubber med almindelige virksomheder, der skal generere overskud, bør klubberne som minimum have balance i regnskaberne.

DHF har de senere år søgt at skabe en større økonomisk ansvarlighed blandt klubberne ved at indføre krav om, at egenkapitalen skal udgøre mindst 25 procent af lønbudgettet – ellers ryger retten til at

Kilder og fakta

Kilde til artiklen er klubbernes årsregnskaber. Nogle klubber opgiver ikke omsætning, men kun bruttofortjeneste (omsætning minus varekøb). Reelt ligger den gennemsnitlige omsætning derfor en smule højere end skitseret.

Enkelte klubber indgår ikke i analysen. I 2006/2007-perioden mangler omsætning fra Horsens HK og omsætning samt driftsresultat fra Elite 3000 (Helsingør). Ellers indgår der tal fra samtlige håndboldklubber i oversigten dette år.

Kun få klubber har pt. aflagt regnskab for 2007/2008. Derfor dækker analysen primært perioden frem til årsregnskabsperioden for 2006/2007.

skrive kontrakter. Indtil videre er liga-klubberne inde i en overgangsfase, hvor kravene først vil være fuldt gældende fra og med årsregnskabet 2008/2009.

Allerede nu tyder meget på, at adskillige klubber får svært ved at leve op til de skærpede krav, når de er fuldt gældende. Håndboldens økonomi i de kommende år bliver derfor spændende at følge. Ikke mindst i forhold til, hvilke reelle sanktioner DHF vil idømme klubber, der ikke lever op til deres forpligtelser.

Bag om en idrætslig succeshistorie

Dansk håndbold er på mange måder en succeshistorie. Ser man på den udvikling, elitedelen af sporten har gennemlevet de seneste 15 år, viser stort set alle parametre fremgang. De internationale resultater for lands- og klubhold er med få udfald blevet stadigt bedre, omsætningen i klubberne er steget, spillet er blevet hurtigere, og medieeksponeringen har stort set aldrig været større.

Men historien om dansk håndbold er også en fortælling om medlems-

mæssig stagnation i klubberne, store ledelsesmæssige problemer i forbundet samt nye problemstillinger opstået af de senere års meget hurtige og intense kommercielliserings af elitesiden, der har bevæget store dele af håndbolden længere væk fra sportens rødder.

Bogen 'Dansk håndbold – bredde, elite og kommercielliserings konsekvenser', som Idan har givet produktionsstøtte til, går tæt på håndboldens udvikling og dens forhold til det omgivende samfund.

I alt bidrager 14 forfattere til bogen, der er redigeret af Rasmus Storm, der er ansat som senioranalytiker på Idan.

Bogen 'Dansk håndbold – bredde, elite og kommercielliserings konsekvenser' udkommer efter jul på forlaget Bavnbanke. Læs mere og forudbestil bogen på forlagets hjemmeside, www.bavnbanke.dk. Prisen bliver 275 kr.

Lønaf tale på plads for ny uddannelse

Dansk Erhverv og HK/Privat er efter lang tid forhandling nu blevet enige om lønrammen for praktikanter på den nyoprettede fitnessinstruktøruddannelse.

Uddannelsen, som bliver udbudt af seks tekniske skoler rundt omkring i landet, har haft en turbulent opstart på grund af den manglende aftale om praktikanter aflønning.

Det har derfor været vanskeligt for interesserede studerende at indgå den obligatoriske praktikaftale med fitnesscentre. Det har bevirket, at der kun er påbegyndt 23 elever på uddannelsen på trods af stor forhåndsinteresse.

Selve protokollatet er indgået mellem Dansk Erhverv og HK/Privat. Det indeholder en lønaf tale, der er delt op i tre aldersafhængige løntrin. Men selvom elevlønningerne for fitnessinstruktøruddannelsen dermed er på plads, lader den ventede overenskomst for fitnesssektoren stadig vente på sig.

Det er i dag kun kæden SATS, som har indgået overenskomst med HK, men med protokollatet kan der være flere centre og kæder, der på længere sigt vil indgå regulære overenskomster i takt med, at fitness-sektoren bliver en egentlig karrieremulighed for de omkring 7.000 deltidsmedarbejdere i den danske fitness-sektor.

Team Danmark kortlægger anlæg

Danmark mangler frem for alt en multirena med plads til 12.000-15.000 tilskuere, hvis en række store internationale mesterskaber skal til landet, og Danmark dermed kan få en central placering på det idrætslige landkort.

Det konkluderer Team Danmark i en ny rapport om danske elitefaciliteter, som følger op på og udbygger en tidligere opgørelse fra 2005.

Rapporten 'Danske sportsarenaer til internationale begivenheder – Elitefaciliteter i Danmark' peger bl.a. på, at det ikke er muligt at afholde VM i herrehåndbold, VM i ishockey og de store tennisturneringer. Dertil kommer udendørs idrætsbegivenheder som VM og EM i fodbold og atletik samt en række idrætsgrene, der kræver mere specialiserede anlæg.

Selv om den store multirena står øverst på ønskelisten, vil den ifølge Team Danmark ikke være tilstrækkelig. Institutionen anbefaler samtidig, at staten bidrager til opførelsen og/eller driften af en række øvrige nationale anlæg inden for idrætsgrene med danske traditioner.

"Vi vurderer, at det vil være oplagt at etablere nationale anlæg eksempelvis i bane-cykling, roning, kano og kajak og skydning," siger Team Danmarks formand, Carl Holst, i en pressemeddelelse.

Foto: Pofoto/Jesper Dall

Fredericia HK taber bolden i en hjemmekamp mod GOG Svendborg TGI. Også uden for banen mistede klubben grebet og var tæt på at gå konkurs for anden gang på blot to år.

Fredericia HK Elite budgetterede til kanten

Flere års dristig økonomisk planlægning lå bag, da Fredericia HK Elite i september var tæt på at gå konkurs. Følelser og sportslige ambitioner kom til at styre de økonomiske dispositioner.

Af *Jonna Toft, freelancejournalist, Periskop*

Udviklingen fra forening til forretning har været hård for Fredericia Håndboldklub. I september blev klubbens selskab for liga-håndbold, Fredericia HK Elite ApS, reddet på målstregen fra konkurs efter et hektisk forløb, hvor bestyrelsen kæmpede i dage og nætter for at skaffe penge.

Klubben blev reddet af sponsorer, bl.a. den nye storsponsor Lantmännen Danpo, og af solide ekstratilskud fra Fredericia Kommune. Desuden samlede fanklubben HK Ultras 260.000 kr. ind på mindre end 24 timer.

"Klubben var offer for dårlig økonomisk planlægning. Den tidligere bestyrelse budgetterede med indtægter, de ikke fik," mener fanklubformand Andreas Jensen.

Tæt på - to gange

Det er kun godt to år siden, Fredericia HK sidst var ved at gå konkurs, nemlig i 2006.

Dengang var klubben en almindelig idrætsforening med et hold i ligaen. En gruppe erhvervsfolk satte en professionalisering og omstrukturering i gang, der resulterede

fortsættes...

Når klubben kører af sporet

Med jævne mellemrum ser man professionelle fodbold- og håndboldklubber løbe ind i alvorlige økonomiske problemer.

Men hvad sker der egentligt bag kulisserne, når en håndboldklub kommer i økonomisk uføre, og hvordan kan det komme så vidt?

Historien om Fredericia HK er et eksempel på de stærke følelser, der på godt og ondt præger sportens økonomi, og som i Fredericia både blev en del af problemet og løsningen.

Foto: Atletion.

Dæmper på arenabyggerier

Lysten til at bygge store multiarenaer i kommunerne er aftagende efter flere års med store byggerier og endnu større projekter på tegnebrættet.

Fleere projekter er enten blevet skrinlagt eller løbet ind i økonomiske problemer, der i bedste fald vil forsinke projekterne.

Senest har Århus Kommune meddelt, at man udsætter planerne om at sende et arenabyggeri med plads til 15.000-20.000 tilskuere i udbud.

En uvildig forretningsanalyse peger således på, at finanskrisen har lagt en dæmper på private investorer lyst og evne til gå ind i projektet, og at kommunen må regne med at skulle bidrage med et anseeligt årligt driftstilskud.

I Sønderborg et planerne om en multiarena med plads til 15.000 tilskuere reelt skrinlagt, bl.a. på grund af et for lille befolkningsgrundlag i kommunen. I stedet vil byrådet nu anvende ti mio. kr. på at forbedre forholdene i en eksisterende hal og opføre en ny træningshal ved siden af.

Endelig er planerne om en noget mindre multiarena med plads til cirka 5.000 siddende gæster løbet ind i alvorlige problemer i Esbjerg, efter at ingen investorer har budt ind på byggeriet af multiarenaen i forbindelse med kommunens udbuds-runde.

Ifølge JyskeVestkysten vil kommunen nu overveje, om man skal ændre i udbuds-materialets betingelser.

Ud over de nævnte eksempler er en række arenaprojekter i bl.a. Holbæk, Høje Taastrup, Kolding og Næstved tidligere blevet helt opgivet eller udskudt.

Ifølge Torben Frølich, der er direktør i Lokale- og Anlægsfonden, skal årsagen til den noget kølnede interesse for de store projekter ikke mindst søges i problemerne med at få arenaerne til at hænge økonomisk sammen.

"Der har vel været en nærmest ekstremt optimistisk tro på, at man har kunnet lave gode forretninger på de her haller. Men når kommunerne har efterprøvet visionerne og prøvet at lave nogle rentable drifts- og anlægsbudgetter, så har man måttet konstatere, at verden ikke så helt så rosenrød ud, som man havde forventet," siger han til Politiken.

i dannelsen af to selskaber: Elitesport Lillebælt A/S og derunder Fredericia HK Elite ApS. Ideen med moderselskabet Elitesport Lillebælt A/S var, at det med tiden skulle dække flere elitehold, så man kunne tiltrække større sponsorer.

Men de to selskaber fik et skrøbeligt økonomisk fundament, for gammel gæld åd det meste af aktiekapitalen. FHK Elite kom ud af regnskabsåret 2006-2007 med et overskud på 100.000 kr. Ikke meget, men trods alt 2,3 mio. kr. bedre end året før, som daværende bestyrelsesformand Per Henriksen siger.

Satser for hårdt

Det forløb, der for to måneder siden nær var endt med konkurs, tager sin begyndelse i december 2006. Middelfart og Fredericia Kommuner vil samle eliteholdene i håndbold og fodbold i et nyt Lillebælt-samarbejde. De har kontakt til en ny storsponsor, Dong Energy, og sammen vil de tre parter skubbe penge i projektet, såfremt klubberne kan finde sammen i ét fælles brand. Ikke nødvendigvis ét selskab, men ét navn. Fra fodbold involveres Middelfart Gymnastik- og Boldklub (MG&BK) og FC Fredericia, og fra håndbold GV Ejby Middelfart og Fredericia HK Elite.

Samarbejdet er præcis, hvad FHK Elites bestyrelse ønsker, og Per Henriksen lægger alle kræfter i at få projektet op at stå.

"Ambitionen var at få et superligehold i fodbold og et håndboldhold i Top 3 i ligaen. Jeg præsenterede klubbernes forslag til konstruktionen og økonomien for de to byråd og borgmestre - og der blev nikket hele vejen rundt," husker han.

I Fredericia HK Elite satser man så hårdt på samarbejdet, at man budgetterer med indtægter fra det på 2,7 mio. kr. i sæsonen 2008-2009. Men dét bliver fatalt. For kort efter falder planerne fra hinanden. Klubberne kan ikke enes om at gå sammen under ét fælles brand på den måde, som storsponsoren og kommuner ønsker det.

"Pludselig var der ingen penge, hverken fra sponsor eller kommuner. Jeg burde have sikret, at pengene var der, inden vi budgetterede med dem. Men vi var så langt med samarbejdet, at jeg ikke havde fantasi til at forestille mig, at det ikke blev til noget. I dag er jeg bare glad for, at vi var flere bestyrelsesmedlemmer, der hørte det samme, så det ikke kun var drømmetænkning fra min side" siger Per Henriksen.

Sponsorer bliver usikre

Mens FHK Elite bruger kræfterne på Lillebælt-projektet, får man ikke tegnet nok nye sponsorer. Da 95 procent af klub-

Fredericia HK Elite

Fredericia Håndboldklub 1990 stiftede i 2006 to selskaber til at varetage professionel sport: Moderselskabet Elitesport Lillebælt A/S og FHK Elite ApS, der lejer licensen til ligaen fra Fredericia Håndboldklub.

På trods af meget svingende resultater økonomisk har omsætningen i FHK Elite ApS været støt stigende fra ca. 8 mio. kr. i 2006-2007 til 10 mio. kr. året efter og forventet 11 mio. kr. i dette regnskabsår.

bens indtægter kommer fra sponsorer, er det alvorligt. Samtidig får planerne om en eventuel sammenlægning både nye og eksisterende sponsorer til at tøve. Fyringen af træner Nick Rasmussen i efteråret 2007 giver også ekstra udgifter.

Klubben er i store problemer, da Tinna Hvalkof fra storsponsoren Compass Gruppen træder ind som ny bestyrelsesformand i december 2007. Underskuddet ser ud til at blive på 3,5 mio. kr, men bestyrelsen får det bragt ned på 2,7 mio. kr. 1. april bliver Tinna Hvalkof ansat som klubbens første fuldtidsdirektør, og professionaliseringen af klubben er dermed ved at være gennemført. Erhvervsmanden Jeppe Pedersen bliver ny formand.

Bestyrelsen beslutter, at hvis ikke økonomien er kontraktligt sikret for hele sæsonen 2008-2009 den 1. september, må klubben gå konkurs.

Hektisk redning

Selve redningen af FHK Elite er en Hollywood-film værdig.

Søndag aften beslutter bestyrelsen at indgive konkursbegæring næste dag, 1. september. Mandag morgen indledes forhandlinger med Lantmännen Danpo om en toårig sponsorkontrakt med option på det tredje år, en kontrakt af en størrelse, der ikke er set hidtil i klubben. Fanklubben HK Ultras starter en indsamling, og mens sms'er bibber over hele Fredericia og flyers om indsamlingen hvirvles rundt i gaderne, sætter landsholdsspillere trøjer på auktion, Vejle Lokalradio rydder sendefloden, og i løbet af mindre end et døgn er der samlet 228.000 kr. ind. Beløbet vokser senere til 260.000 kr.

Fredericia Kommune, som i forvejen giver et markedsføringsbidrag på 750.000 kr. om året til FHK Elite, giver et ekstratilskud på 300.000 kr. Desuden afstår kom-

fortsættes...

Social skævhed i fysisk aktivitet

Markant færre 11-årige socialt udsatte børn deltager i idrætsaktiviteter sammenlignet med andre børn.

Det viser en ny rapport, 'Børns fysiske aktiviteter i skole og fritid', fra Statens Institut for Folkesundhed.

Årsagen skal bl.a. søges i, at forældrene til de udsatte børn ikke magter at støtte dem, ikke har råd til at betale for idrætsaktiviteterne og ikke følger børnene til foreningerne. Især socialt udsatte piger udgør en risikogruppe, og inaktiviteten sætter sine spor i pigernes BMI: Hvor helt op til hver femte socialt udsatte pige er overvægtig, gælder det kun hver tiende blandt de øvrige piger.

Rapporten peger på to konkrete løsningsforslag til at øge børnenes idrætsdeltagelse.

For det første bør der skabes større muligheder for forskellige former for fysiske aktiviteter i skoleregion. For det andet bør man imødekomme socialt udsatte børns, især pigernes, ønsker om andre aktiviteter end tilbud i idrætsforeningsregi, eksempelvis ved at indarbejde flere relevante fysiske aktiviteter i fritidsordningerne.

Danske Spil accepterer liberalisering

Danske Spil kan leve med en delvis liberalisering af spillemarkedet, hvis der kommer en skarp statskontrol med de udbudte spil og en langtidssikring af Danske Spils interesser i bl.a. lotto og skrabspil.

I et såkaldt holdningsnotat opridser Danske Spil, hvordan en delvis liberalisering af sportsspillene, poker og kasinospil efter det nuværende spillemonopols mening bedst kan gennemføres.

For Danske Spil er det afgørende, at Danske Spils eneret til lotto- og skrabspil, bliver 'hegnet ind' på en juridisk holdbar måde.

Desuden foreslår Danske Spil, at alle med licens til at udbyde spil bliver beskyttet gennem et forbud mod at overføre penge til andre spiludbydere, ligesom adgangen til ikke-lovlige spiludbydere hjemmesider skal blokeres i Danmark.

Samtidig opstiller Danske Spil en række anbefalinger til spilansvarlighed, hvis Folketinget vælger at lukke udenlandske bookmakere og spiludbydere ind på det danske spillemarked. Danske Spil ønsker bl.a. en aldersgrænse på 18 år for alle former for spil, samtidig med at det skal være forbudt at operere med de kredit-, rabat- og bonusordninger, som kan lokke nogle spillere ud i et overdrevent forbrug.

Danske Spils monopol har længe været under angreb fra udenlandske bookmakere. Indtil videre har Danske Spil dog formålet at øge overskuddet, men nye tal tyder på, at Danske Spil i 2008 må se overskuddet falde.

Nok fattig, men ikke glemt. På mindre end et døgn samlede supporterne under HK Ultras 260.000 kr. ind til den nødlidte klub. Fra venstre ses Lotte Andersen, Andreas Jensen og Lars Andersen fra HK Ultras sammen med højrebacken Peter Nielsen.

munen fra at tage betaling for, at Danpo kan opkalde Hal 1 i Fredericia Idrætscenter efter sig, Danpo Arena. Det ville ellers have kostet FHK Elite 420.000 kr. Heller ikke reklamerettigheder i hallen vil kommunen have betaling for, værdi 100.000 kr.

Til gengæld skal klubben ændre vedtægter, så den ikke længere udbetaler udbytte til sine anpartshavere. Dermed mener kommunen, at der ikke længere er tale om en erhvervsdrivende virksomhed, og så kan den afgive rettighederne uden at kræve betaling for det. John Bech Hansen (S), formand for kultur- og fritidsudvalget, siger:

"Vi ville gerne bidrage til at redde klubben, for den har stor værdi for Fredericia. Den markedsfører byen. Men det er klart, at vi forventer en mere professionel ledelse fremover."

Tirsdag aften 2. september kan bestyrelsen rykke konkursbegæringen i stykker, for aftalerne er hjemme.

Følelser styrer

"For første gang kan vi gå ind i en sæson, hvor økonomien er sikret kontraktligt på den lange bane," siger direktør Tinna Hvalkof.

Klubben har nu oprettet flere grupper, der på hver sin måde skal skaffe penge, og økonomien er så stabil, at storsponsoren Compass Gruppens nylige konkurs i for-

bindelse med finanskrisen ikke vælter den.

"Man driver ikke en håndboldklub for at tjene penge. Men vi skal skabe en sund og udviklende forretning. Håndbold er omkostningstungt, og der er altid brug for flere penge: Trænerstaben kan bruge flere timer, organisationen er for lille, eller spillertruppen skal udvides," forklarer Tinna Hvalkof. Hun tilføjer, at Lillebælt-samarbejdet var nået så langt, at hun formodentlig også ville have sagt ja til at budgettere med pengene.

Per Henriksen, den tidligere bestyrelsesformand, forklarer:

"Det er nogle andre mekanismer, der gør sig gældende, når man sidder i bestyrelsen i en sportsklub end i andre virksomheder. Alle i bestyrelsen er jo håndboldinteresserede, for ellers ville de ikke bruge deres fritid på det – ulønnet. Så følelser, håb, forventninger og sportslige ambitioner kommer til at styre de økonomiske dispositioner. Man er ikke så objektiv, som man ville være i andre virksomheder, for man håber så meget og vil så gerne have, at tingene lykkes. Jeg havde ikke drømt om, at håndboldklubben ville komme til at betyde så meget for mig."

Læs mere om klubben på Fredericia HK's hjemmeside: www.fhk.dk.

Ildrætspolitik i Gentofte Kommune gennem 100 år

Ildræthistorisk og idrætspolitisk kortlægning af Gentofte Kommune gennem de seneste 100 år.

Per Jørgensen, CISC, Syddansk Universitet, september 2008.

Fremtidens børnebyggeri. Rum til leg og læring.

Rapporten undersøger, hvordan man kan indrette fremtidens børnebyggerier, herunder bl.a. hvordan byrum, naturen og virtuelle rum kan anvendes og udvikles til fordel for børns læringsmiljøer.

Medlemmer af tænketank om fremtidens børnebyggeri, Århus Kommune, Børn og Unge, august 2007.

"AmarZoner"

En ekstern evaluering af to modelprojekter på Amager om sundhedsforebyggende arbejde med særligt fokus på piger og kvinder med anden baggrund end dansk.

Majbritt Mouridsen og Laila Ottesen (faglig ansvarlig), Institut for Idræt, Københavns Universitet, marts 2008

Football4Fun. Fodbold i nye rammer

Rapporten evaluerer pilotprojektet Football4Fun, som er et tilbud, hvor teenagere uforpligtigende kan komme og spille fodbold med jævnaldrende.

Bettina Falk, Institut for Idræt, Københavns Universitet, 2008

Hent rapporter og analyser i vidensbanken på www.idan.dk.

Konference om idrættens rammer

Idrættens aktører, kommuner, idrætsforbund, klubber m.fl. får rig mulighed for at få ny viden og nye kontakter i Frederikshavn i slutningen af februar 2009.

'Idrættens rammer' fra faciliteter til aktuelle idrætspolitiske udfordringer bliver temaet, når Idan og Lokale- og Anlægsfonden den 24. og 25. februar inviterer til konference i Arena Nord i Frederikshavn.

Men allerede den 23. februar tyvstarter Idan ved at arrangere et seminar om drift og kommercielle muligheder i store stadion- og arenaanlæg i samarbejde med eksperter fra European Venue Management Institute (www.evmi.org).

Den 26. februar præsenterer Idan på en ekstra konferencedag resultaterne af undersøgelsen 'Idrættens Iværksættere'. Innovative danske virksomheder får her mulighed for at vise konkrete produkter og drøfte potentialerne og barriererne for at udvikle danske idrætsrelaterede produkter.

Detaljeret program udkommer før jul.

Håndbold går hånd i hånd med traditionerne

Portræt: Håndbold er en foreningsbunden idrætsgren for danske kernefamilier og solidt forankret i provinsens landområder og mindre bysamfund. Det viser en deltagerprofil af dansk håndbold.

Af Maja Pilgaard, Idrættens Analyseinstitut

Medlemsstabilitet, høj deltagelse blandt børn og unge samt meget stærke rødder til det traditionelle danske foreningsliv i provinsen er nogle af de kendetegn, som falder i øjnene, når man sætter de danske håndboldspillere under lup.

Undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007' viser, at særligt børn er glade for sporten. Hvert femte barn mellem 7 og 15 år har spillet håndbold inden for det seneste år.

Til gengæld dyrker blot fire procent af de voksne håndbold, og sporten har gennemgået en mere jævn udvikling siden den første idrætsvaneundersøgelse i 1964 sammenlignet med andre idrætsgrene

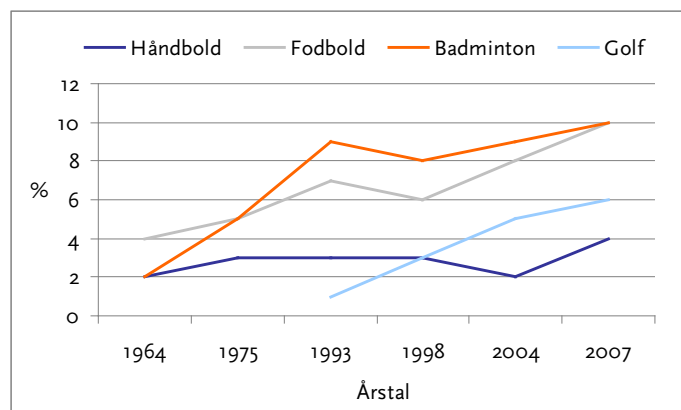
som fodbold, badminton og golf (se figur 1 nedenfor).

Håndbold fremstår altså som en stabil, klassisk idrætsgren, der bidrager betydeligt til børns møde med idrættens verden, mens voksne har sværere ved at finde sig til rette inden for håndboldsportens rammer (figur 2).

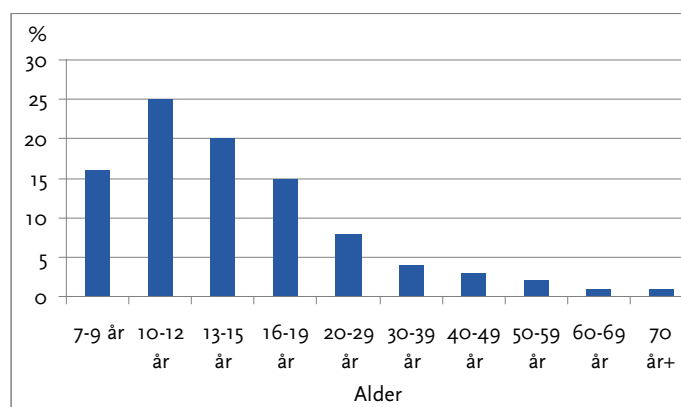
Kernekjernefamilierne dominerer

Stabiliteten går igen, når man zoomer ind på de enkelte håndboldspillere. Medlemmerne kommer primært fra stabile danske kernefamilier med både mor og far. Blandt børn, hvis mor og far har dansk oprindelse, spiller 22 procent håndbold, mens det blot gælder fem til seks procent, hvis

fortsættes...

Relativt lille vækst blandt de voksne

Figur 1 Udviklingen i voksne håndboldspillere 1964–2007. Håndbold har haft en stabil tilslutning gennem de seneste 40 år, men andre idrætsgrene har gennemgået en mere markant vækst.

Håndbold står stærkest blandt børnene

Figur 2 Håndbold deltagelsen toppe blandt de 10-12-årige børn. Frafaldet sætter for alvor ind i teenageårene.

Projektsættelse i Idan

Ida Hagemann er ansat som akademisk medarbejder på Idrættens Analyseinstitut i en midlertidig projektstilling frem til den 1. marts 2009.

Ida Hagemann, der er nyuddannet cand. mag. i kommunikation med sidefag i idræt, vil bl.a. skulle løse en række formidlingsmæssige og administrative opgaver på instituttet.

Ida Hagemann har tidligere været tilknyttet Idan som studentermedhjælp.

>> KALENDEREN

Idrætten i København

Vinteren 2008-2009: Idrættens Kaffeklub under DIF's Københavnerudvalg inviterer til tre tirsdagsarrangementer med fokus på aktuelle emner om idrætten i København.

Det første arrangement, 'København som idrætsby', finder sted tirsdag den 9. december 2008 kl. 17-19 på Københavns Rådhus og løfter sløret for forberedelserne til events som IOC Session og Olympic Congress i 2009.

Den 13. januar 2009 er der debat om udvalgets fremtidige indsatser og visioner i KIF's lokaler, Gunnar Nu Hansens Plads 3A kl. 17-19. Endelig er der generel debat om de idrætspolitiske emner i København ved det tredje vinterarrangement på Københavns Rådhus den 17. februar 2009 fra kl. 17-19.

Arrangementerne er åbne for alle interesserede. Tilmelding senest to dage før det enkelte arrangement til Jill J. Haase på jjh@dif.dk er nødvendig. Læs mere om programmet på www.dif.dk.

Arkitektur der bevæger

Frem til den 7. december 2008: Nye bevægelsesformer i bylandskabet står i centrum på Center for Idræt og Arkitekturens udstilling, 'Arkitektur der bevæger', på Kunstakademiets Arkitektskole i København.

Udstillingen giver bl.a. gæsterne mulighed for at prøve kræfter med 'streetgolf', der kan spilles på alt lige fra små stier til parkeringspladser.

Desuden viser afgangsstuderende fra Kunstakademiets Arkitektskole og arkitekter fra tegnestuer i tekst, lys, illustrationer og billeder aktiviteter som bymarathon, skateboarding og parkour.

Ud over selve udstillingen vil årets modtagere af Idrættens Arkitekturpris, BBP Arkitekter, den 4. december kl. 16.00 give en introduktion til deres forskellige arbejder.

Der er gratis adgang til udstillingen, som er støttet af Kulturministeriet og Lokale- og Anlægsfonden. Udstillingen kan ses i Mehldahls Smedie, Danneskiold-Samsøes Allé 51, alle dage fra 12-18.

forældrene har anden etnisk baggrund end dansk.

Familierne har også typisk en solid gennemsnitsindkomst på mellem 500.000 og 700.000 kr. om året, men den overstiger sjældent 700.000 kr. Den rigeste del af befolkningen vælger som oftest mere individuelle aktiviteter som golf, tennis, jogging eller fitness.

Håndbold er desuden en traditionsbærende sportsgren, som ofte går i arv fra forældrene til børnene. Hele 62 procent af de børn, hvis forældre spiller håndbold, gør det også selv. Der er en overvægt af piger i medlemsskaren, og 24 procent af piger mellem 7 og 15 år spiller håndbold mod 17 procent af drengene. Blandt voksne er kønsforskellen mindre udtalt.

Et markant træk er desuden, at langt de fleste håndboldspillere er bosat i Jylland. Signifikant færre børn spiller håndbold i hovedstaden (11 pct.) i forhold til resten af landet, hvor mellem 25 og 26 procent deltager.

Håndbold står særligt stærkt på landet og i de mindre bysamfund (figur 3). På dette punkt adskiller sporten sig fra det generelle billede på idrætsdeltagelsen blandt voksne. Typisk er der således flest idrætsaktive omkring de større byer og i hovedstadsområdet, men håndbolden har formået at rekruttere de fleste af sine medlemmer fra mindre samfund og udgør her en grundpille i idrætslivet.

Aktive foreningsmennesker

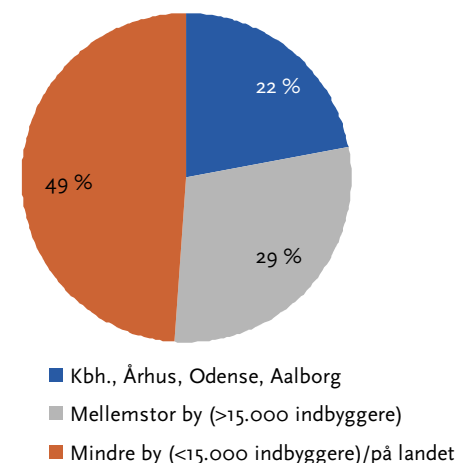
Håndboldspillere bruger i gennemsnit omkring fem timer om ugen på sport eller motion. Det gælder såvel børn som voksne og svarer til lidt over gennemsnittet for alle idrætsudøvere.

Tiden bliver dog ikke udelukkende brugt på håndbold. Mange håndboldspillere dyrker også andre aktiviteter som eksempelvis fodbold, jogging og styrketræning.

Når man spiller håndbold, indgår sport således som en forholdsvis stor del af hverdagen. Andre idrætsudøvere bruger typisk mellem to og fire timer om ugen.

Når folk går til håndbold, foregår det som regel i en traditionel forening. Meget sjældent ser man håndbold finde sted uden for organiserede rammer, og syv-otte

De mindre samfunds sport

Figur 3: Fordelingen af voksne håndboldspillere i Danmark. Halvdelen af alle voksne håndboldspillere bor i mindre byer eller på landet.

ud af ti voksne samt mere end ni ud af ti børn dyrker idrætten i en forening. Ingen andre idrætsgrene kan måle sig med håndbold på dette område.

De stærke rødder – styrke eller svaghed?

På mange måder er håndboldens stærke traditioner, familiemæssige bånd og rødder i dansk foreningskultur med til at sikre en solid bund.

Men spørgsmålet er, om denne stærke traditionsbundne forankring omvendt kan ende som en barriere for at matche nye vaner og mønstre i den danske idrætskultur. Et markant frafald blandt teenagere og yngre voksne kunne tyde på, det bliver en udfordring.

Håndbold kræver særlige faciliteter, faste træningstidspunkter, fysiske og tekniske færdigheder, og er bygget op omkring en traditionel konkurrence- og turneringsstruktur. Alt sammen kvaliteter, som stadig flere unge og voksne vælger fra til fordel for mere fleksible motionsaktiviteter som fitness, jogging, vandring mv., ligesom man ser nye street- eller subkulturer opstå inden for etablerede idrætsgrene, som gør aktiviteterne mere fleksible og tilpasningsdygtige.

Håndbolden er på godt og ondt mere bundet til den lokale idrætshal.

Foto: Fredrik Lennström

Seminar om integration i fodbold

18. december 2008: Institut for Idræt, Aarhus Universitet, arrangerer den 18. december et endages-seminar om etniske minoritetsdrengene i elitefodbold.

Seminarret vil samle og udveksle viden om integrationen af etniske minoritetsdrengene i fodbolden og i den forbindelse bl.a. inddrage svenske erfaringer på området.

Tilmelding senest den 15. december til Stine Marie Zink på smz@idraet.au.dk. Deltagelse koster 150 kr. med forplejning. Deltagelse uden er gratis.

Se også fuldt program på: www.idraet.au.dk/da/minoritetsdrengene.

Konference om publikumssikkerhed

22.-23. februar 2009: Institut for Idræt, Aarhus Universitet, er den 22.-23. januar 2009 vært for en international konference om håndtering af publikums overholdelse af loven ved fodboldbegivenheder.

Publikums adfærd inden for og uden for fodboldstadions bliver således sat til diskussion på todageskonferencen 'Football Supporters & Public Order Management'.

Konferencen fokuserer på sikkerhed på fodboldstadions, kontrol af fodboldtilhængere samt lovgivning og inddragelse af fans. Konferencens mål er bl.a. at generere anbefalinger for effektiv forvaltning af den offentlige ro og orden ved fodboldbegivenheder.

På talerlisten finder man en række danske og udenlandske oplægsholdere, heriblandt Bryan Drew, direktør i UK Football Policing Unit, Otto Adang, Police Academy of the Netherlands og University of Liverpool samt repræsentanter fra politiet.

Yderligere information om pris, sted, det fulde program mv. kan ses på instituttets hjemmeside, www.idraet.au.dk/footballsupporters.

Kontakt Jonas Havelund på jhavelund@idraet.au.dk for registrering.

Sidste etape af formidlingsrække

Institut for Idræt, Københavns Universitet, afslutter efterårets formidlingsrække om coaching med en forelæsning om forskningstraditioner inden for coaching og mentorordninger.

Forelæsningen finder sted kl. 15.00-16.30 den 9. december på H.C. Ørsted Institut, Universitetsparken 5, auditorium 6.

Deltagelsen er gratis, men tilmeldingen til Marianne Brandt-Hansen på coaching@ifi.ku.dk er nødvendig.

Se mere om forelæsningsrækken på www.ifi.ku.dk, hvor det også er muligt at hente lydclip fra tidligere foredrag.

Er håndbold ved at miste grebet i hallerne?

Kommentar: Håndboldsporten har ikke formået at udnytte årtiers medvind effektivt. Konsekvensen kan blive, at håndbold mister betydning i idrætsbilledet.

Af Rasmus Storm og Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

På tærskelen til endnu et EM i håndbold, der endnu engang har potentiale til at lægge gaderne øde, vil aktørerne i håndboldsportens inderkreds muligvis reagere med en hovedrysten, når forfatterne til denne artikel hævder, at håndboldsporten er trængt i forhold til den idrætslige udvikling i Danmark.

Tendenserne peger mod en aftagende rolle for Danmarks 'anden nationalsport' i det samlede danske idrætsbillede. Udfordringerne for håndboldsporten er store på elitesiden, men i virkeligheden endnu større på breddesiden.

Trods eliteklubbernes næsten ubrudte vækst i omsætning og medieopmærksomhed i de seneste 15 år og stribevis af fornemme resultater til landsholdene, er det et alvorligt strukturelt problem, at eliteklubberne har vanskeligt ved at styre økonomien. Elitehåndboldens reelle økonomiske betydning som lejere i de mange nye arenaer landet over er begrænset og senest aktualiseret yderligere af dalende tilskuerinteresse for især damernes liga i denne sæson. Som man senest har set i Fredericia, indebærer kuldsejlede professionelle satsninger ofte, at kommunen må træde hjælpende til, når den lokale håndboldklub (igen) er i pengenød. I Slagelse bliver det spændende at se, om resterne af Dream Teamet vil blive reddet.

Indbegrebet af dansk foreningskultur

Eliten skal dog nok fejre triumfer i fremtiden. Mere bekymrende er tendenserne for håndboldsportens folkelige forankring.

Håndbold er indbegrebet af det danske foreningsliv. Ingen anden idrætsgren har

samme foreningsforankring, ja, håndbold dyrkes reelt udelukkende i forening. Derfor har håndboldforeningerne været en drivkraft i udviklingen af de lokale idrætsanlæg, som ligger tæt over hele landet, men på facilitetssiden er der store ændringer på vej.

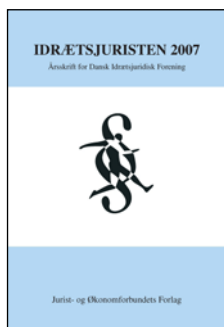
Idrætsbilledet ændrer sig. Stadigt flere voksne dyrker idræt, men de gør det i høj grad i kommercielle centre eller på egen hånd, og for stadigt færre voksne synes det attraktivt at åbne døren til idrætsstilbudene i den lokale idrætshal.

Man kan diskutere, om 1970'ernes og 1980'ernes udbygning af landet med idrætshaller dimensioneret til håndboldsporten har leveret et tilfredsstillende udbytte: I 1960 var der blot 20 haller, som levede op til DHF's turneringsreglement i Danmark. I 1970 var der 220 idrætshaller med gulvareal over 20 x 40 meter, i 1983 var der 1.107 og i dag, ved Lokale- og Anlægsfondens seneste optælling, var der 1.624 sådanne haller. Imens er håndbold nærmest forsvundet som sommersport på græsbaner. Der var over 3.000 sådanne græsbaner i 1971.

Håndbolden har mistet medlemmer

Trods eliteklubbernes og landsholdets fremmarch og det enorme boom i antallet af haller har håndbold som organiseret idræt mistet over en femtedel af medlemmerne siden højdepunktet i de glade amatør dage i 1983. Siden landsholdets boomperiode og håndboldens kommercialisering tog fart med Ulrik Wilbeks sølvpi-ger ved VM i 1993, har Dansk Håndbold Forbund mistet over 200 medlemsklubber, og ved seneste opgørelse af medlemstal i DIF overhalede fodbold for første gang håndbold på antallet af pigemedlemmer. Ifølge Idans seneste tal har fodbold nu også overhalet håndbold som den foretrukne mediesport for piger og yngre kvinder under 40 år.

Det er en åbenlys udfordring, at håndbolden langsomt mister sit greb i de små samfund. Håndbolden kan skele nervøst til atletikkens tilbagegang for et par årtier

Paragraffer og mavepustere

Skulle Christian Poulsen have været buret inde for sin mavepuster på Markus Rosenberg i kampen mod Sverige sidste år?

Spørgsmålet bliver rejst og besvaret i *Idrætsjuristen 2007*, der ud over vold på banen også sætter hooliganisme og dopingkontrollen til debat i årsskriftet.

Ikke mindst Lasse Lund Madsens artikel om udøvere, der går over stregen under fodboldkampe og andre idrætsbegivenheder, diskuterer underholdende, hvordan juraen med snusfornuftige argumenter har prøvet at undgå masseanholdelser af idrætsudøvere hver weekend, selv om der i princippet begås et hav af strafbare handlinger på landets idrætsarenaer.

Forfatteren spidder samtidig de politikere, som efter Sverigeskampen krævede, at Christian Poulsen og tilsvarende syndere burde stilles for en dommer og dermed afslørede en ringe forståelse for sportens væsen. For kun egentlige voldshandlinger, der opstår uden for selve spillesituationen og samtidig påfører modstanderen skade, har været og bør være en sag for domstolene, argumenterer Lasse Lund Madsen.

Den rette balance mellem lovinitiativer og andre 'blødere' indsatser mod hooliganisme bliver behandlet af Kristian Rasmussen og Jonas Havelund i deres artikel om erfaringerne med at forebygge fodboldoptøjer, mens chefpolitiinspektør Per Larsen diskuterer problemet ud fra politiets vinkel.

Endelig giver bogens redaktør, Jens Evald, der både er professor på Aarhus Universitet og formand for Antidoping Danmark, et interessant bud på, hvor den juridiske grænse for dopingkontrollen går, hvis eliteudøvernes privatliv skal respekteres. Jens Evald peger bl.a. på, at et forslag om konstant GPS-overvågning af udøverne både er uigenomtænkt og kan være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Søren Bang

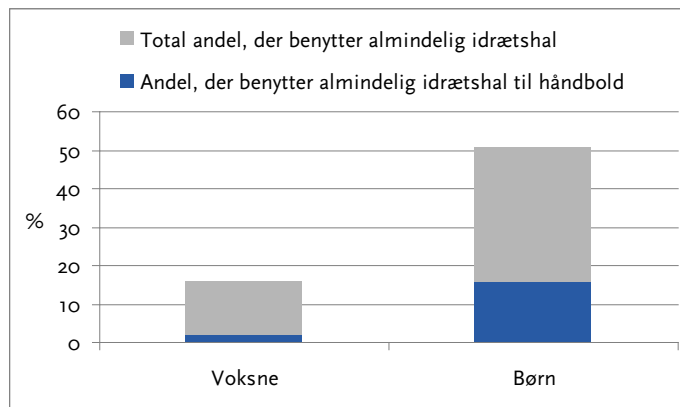
Idrætsjuristen 2007

Årsskrift for Dansk Idrætsjuridisk Forening

Jurist- og Økonomiforbundets Forlag
86 sider

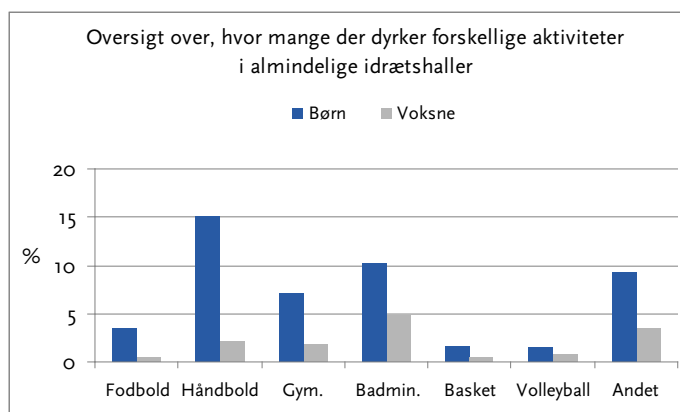
Pris: 100 kr. (80 kr. for medlemmer)

Hallerne er populære hos børnene

Idrætshallerne er en central facilitet blandt børnene, og håndbolden spiller i den forbindelse en vigtig rolle. Til gengæld har håndbold kun ringe udbredelse blandt voksne, som også i langt mindre udstrækning benytter idrætshallerne.
Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2007.

De største idrætsgrene i hallerne

Håndbold, gymnastik og badminton er stadig de tre dominerende indendørs idrætsgrene, men nye idrætsvaner blandt især de voksne kan ændre hallerne brug i de kommende år.
Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2007.

siden. Hele 35 pct. af de danske atletikstadions er nedlagt siden årtusindskiftet, og når først atletik- eller håndboldkulturen er forsvundet i et mindre samfund, er det uhyre vanskeligt at genskabe den.

Mange haller i yderområder skranter i dag med dårlig økonomi og lav belægning. Samtidig efterspørger befolkningen mulighed for at dyrke idræt på egen hånd eller i tidsmæssigt fleksible rammer. Derfor vil mange lokale idrætshaller i de kommende år enten lukke eller gennemgå en større ombygningsbølge, mens håndboldtalenterne og eliten rykker sammen i færre, men centrale halanlæg.

Få voksne benytter hallerne

Ud fra datamaterialet i 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007' kan man beregne, at blot 16 pct. af alle voksne danskere i dag benytter almindelige idrætshaller til at dyrke sport eller motion, mens det tilsvarende tal for børn er 51 pct.

Kun 2 pct. af den voksne befolkning over 16 år har håndbold i idrætshaller som første idrætslige prioritet, mens det tilsvarende tal for børn er 15 pct. De yngste børn behøver ikke den fulde spilleflade på 20 x 40 meter, og det beskedne behov for

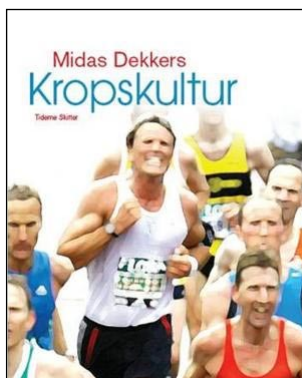
den fulde spilleflade i hallerne kommer til at sætte sit præg på indretningen af mange lokale idrætshaller i fremtiden.

De mange nye voksne idrætsudøvere, tidsånden og ændrede idrætsvaner vil kræve deres ret. Som det for nylig blev bekræftet af Lokale- og Anlægsfondens arkitektkonkurrence om – 'Nyt liv i gamle haller' vil fremtidige moderniseringer ofte indebære, at håndboldfladen deles op af skillevægge eller måske – i visse tilfælde – helt fjernes til fordel for mindre og mere fleksible bevægelses- og træningslokaler til eksempelvis bløde bevægelsesformer, badminton, gymnastik, styrketræning eller futsal og andre boldspil på mindre spilleflader.

Håndbolden vil derfor ikke længere være hjerteblodet i mange lokale haller, men blot en specialaktivitet på linje med mange andre. Det vil kræve nytænkning i håndboldsporten og mere samarbejde med andre idrætsgrene, hvis håndboldsporten også i fremtiden skal bevare sin folkelige forankring og traditionelle position som samlingspunkt og drivkraft for foreningsmiljøerne i Danmark.

En sportshaders bekendelser

Anmeldelse: Sport hverken hæder karakteren eller holder sygdomme og moralsk fordærv fra døren, forkynder en ny bibel for sportshadere.

I Midas Dekkers' veloplagte bog 'Kropskultur' kommer det senmoderne menneskes drømme om storhed, ungdom og sundhed under kærlig behandling.

Bogen er skrevet på en rus af produktive fordomme og afsky mod motion, idræt, sport og sundhed. Hovedsigtet er et fundamentalt opgør med forestillingen om, at idræt er livsnødvendig for et sundt og lykkeligt liv. Dernæst synes forfatterens behov for at ironisere over sportsidiotiet i almindelighed at være en udtømmelig inspirationskilde.

Midas Dekkers ønsker at afdække sportsbevægelsens bagvedliggende interesser og hensigter, for de er ofte usynlige for atleten/idioten selv. Således argumentere Dekkers ihærdigt for, at idrættens historisk set er bundet uløseligt sammen med krig, romantisk nationalisme og fascismens forestillinger om overmennesket ret til at undertrykke underlegne racer.

F.eks. var gymnastikkens fædre fængslet af fædrelandskærlighed og en gal nationalisme, der sigtede mod at skabe et homogent folk med ranke rygge stående på lige soldaterrækker, parate til at kæmpe for fædrelandet. Sportens historie handler derimod om statens behov for at passivisere proletarietets masser med ligegyldig og fordummende underholdning gennem en evig nyheds- og mediestrøm. Og motionskulturen forsøger med sit flove sundheds-tyranni og kvaksalveri at få befolkningen overbevist om en bevægelsesmyte, der resulterer i overforbrug, dårlig samvittighed og unaturlig kropdisciplinering.

Ifølge Dekkers resulterer hysteriet i tab af livskvalitet og evnen til at skelne mellem smukt og grimt, ufornuft og fornuft.

Dekkers er bevidst provokerende i sine

beskrivelser af idrættens aktiviteter. Hans afsky over for alskens idrætsvæsen er både underholdende og stærke sager:

Idrætshallen skulle lukkes af myndighederne, såfremt den blev vurderet efter almene arbejdsmiljøregler. Kapgængerer minder ham om "en lort, der ligger på tværs", og dressurridningens pinagtige disciplinering af hestens natur beskrives som en manisk bøsse, der småtripper med en kvinde ikklædt herretøj ovenpå. Motionsløbere forvandles til altædende monstre i neonfarvet træningstøj "gispende som punkterede dæk".

Det er grimt, det er pinligt, og det er tidsspilde, vrisser forfatteren som ægte konservativ samfundsrevser og skeptiker.

Men bogens analyser er også flere steder dybdegående og empirisk interessante. Der er f.eks. aldrig ført bevis for nogen gavnlige effekt af sportsmandens selvpineri. Uden industrialisering, ingen sport! Eliteatleter har statistisk set større risiko for at havne i kriminalitet og stofmisbrug. Oldtidens slagord om 'en sund sjæl i et sundt legeme' var ment som en direkte ironisk bemærkning til samtiden - og den skulle/skal ikke tages bogstaveligt! Man bliver som læser både oplyst, provokeret, udfordret og godt underholdt.

De talrige fantastiske fotografier og fantasifulde billedtekster virker som en vellykket ironisk distance til tekstens svært fordomsfulde påstande, forfatterens mimoseagtige perspektiv og de mange uprøvede hypoteser.

Men tag ikke fejl. Stilen er alt for underholdende, sarkastisk og provokerende til at udgøre det for en videnskabelig afhandling. Bogen skal derfor læses som en lykkelig kritik af idrættens bevægelse og historie - som et kværlantisk indspark i den idrætspolitiske debat. Hvis man ikke stiller alt for høje krav til dokumentationen, har man i denne udgivelse en værdifuld håndbog i argumenter mod sportens hysteri og sundhedens overdrev.

Kasper Lund Kirkegaard

Kropskultur
Midas Dekkers (oversat af Aino Roscher)
Tiderne Skifter
 350 sider
 Pris: 299 kr.

Bag om børns idrætsdeltagelse

Der går skarpe skel ned gennem dansk idræt, når det gælder danske børns idrætsdeltagelse.

Børn i storbyområder er mindre idrætsaktive end deres jævnaldrende, og kløften vokser med børnenes alder. Ikke mindst de store piger med anden etnisk baggrund udgør en særlige risikogruppe, når det gælder inaktivitet.

Det er blandt konklusionerne i rapporten, 'Kommunale forskelle på børns idrætsdeltagelse', der er udarbejdet af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved SDU for Idan.

Rapporten går bag om resultaterne fra fire tidligere undersøgelser af børns idrætsdeltagelse i kommunerne Fredericia, København, Rudersdal og Albertslund.

Kommunale forskelle på børns idrætsdeltagelse - En undersøgelse af fire kommuner

Gert Nielsen og Bjarne Ibsen
 Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund for Idrættens Analyseinstitut
 47 sider, ill.

Pris: 100 kr. Gratis pdf-download på Idan.dk.

Udgivet af Idan,
 Idrættens Analyseinstitut

Nummer 20 - 2. december 2008

Kanonbådsvej 12A
 1437 København K
 Telefon: 3266 1030
 Fax: 3266 1039
 E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
 Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
 1. december 2008.